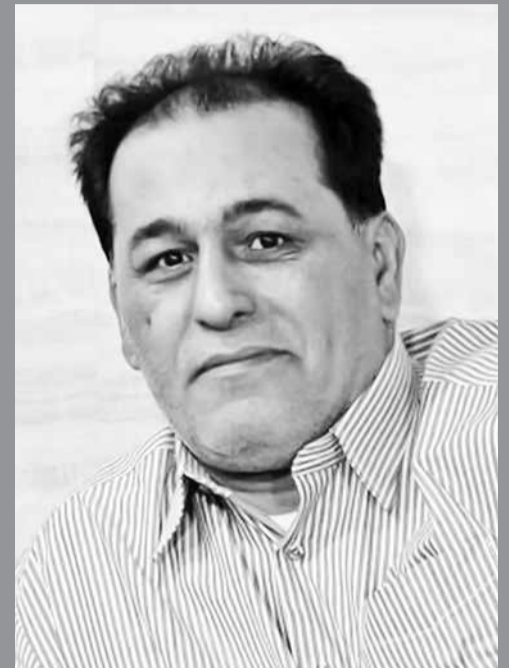

روزهای تاریک ورزش در سال ۱۴۰۱ فراموشتان نخواهیم کرد

یادبود

ایمان کودری

مرگ حق است! جمله‌ای که بارها و بارها به گوش هر کسی رسیده است، ما چه بخوایم و چه نخواهیم روزی باین اتفاق روبرو خواهیم شد، در دنیای ورزش نیز ما هر سال عزیزانی را به خاک می‌سپاریم که روزی غم و خوشحالی یک ملت را با خود به دوش می‌کشیدند. سال ۱۴۰۱ نیز تلخی‌های زیادی را برای ما و جامعه ورزش به همراه داشت که با هم آنها را مرور خواهیم کرد؛

قاسم غزالیان (۱۴۰۱-۱۳۱۶) ۲ فروردین

قاسم غزالیان که مسن‌ترین مربی استعدادیاب و زنده‌برداری محسوب می‌شد در سن ۸۵ سالگی دار فانی را وداع گفت. او در این سن سال هم هر روز زودتر از شاگردانش در سالن ورزش برداری قایم‌شهر بازمی‌کرد تا به پرورش استعدادیاب‌های نوجوان آن شهر و شهرهای اطراف بپردازد. مرحوم غزالیان در این سال‌ها شاگردان زیادی را تحویل جامعه ورزش داده است

که از جمله سرشناس‌ترین آنها باید به فرزند مرحومش فریدون غزالیان (قهرمان آسیای غربی)، بهداد سلیمی (قهرمان جهان و المپیک)، علیرضا یوسفی (قهرمان المپیک نوجوانان) و آیت‌شریفی (قهرمان جوانان آسیا) اشاره کرد.

حمید خوشخوان (۱۴۰۱-۱۳۱۸) ۹ فروردین

حمید خوشخوان یکی از داوران برجسته و قدیمی فوتبال کشور در سن ۸۳ سالگی جان به جان آفرین تسلیم کرد. ایشان داور ملی فوتبال بود و سابقه قضاوت دودربی را در کارنامه داشت. دیدار نخست در سال ۶۲ که در حضور ۱۲ هزار تماشاگر، استقلال با تک گل پرویز مظلومی برنده از زمین خارج شد.

دیدار دوم نیز در سال ۶۸ با تک گل رضا عابدیان به سود پرسپولیس به پایان رسید. حمید خوشخوان یکی از معلمین زحمتکش و بازنشسته کشور بود، همچنین به عنوان ناظر و مدرس داور در سطح کشور نیز فعالیت می‌کرد.

جاسم اهل‌یرف (۱۴۰۱-۱۳۲۵) ۱۱ فروردین

جاسم اهل‌یرف، مربی بازیکن‌ساز

و شناخته‌شده‌ای در فوتبال ایران بود. مردی که پیش از انقلاب در شاهین‌اهواز بازی می‌کرد، سپس به‌کار مربیگری در تیم شاهین‌اهواز روی آورد، ستاره‌هایی نظیر صفر ایرانی‌پاک و ایرج سلیمانی را تقدیم تیم ملی کرد و همراه با تیم منتخب جوانان خوزستان به قهرمانی جام بین‌المللی رسید.

شادروان اهل‌یرف، بعد از انقلاب نیز هدایت تیم منتخب اهواز، سپس تیم منتخب خوزستان در اولین دوره لیگ سراسری قدس را به عهده داشت و مجموعه‌ای از بازیکنان طراز اول را به فوتبال ایران معرفی کرد. اهل‌یرف علاوه بر شاهین‌اهواز هدایت چند تیم باشگاهی نظیر صنعت آب اهواز، شهرداری خرمشهر، نفت اهواز و صنعت نفت آبادان را در کارنامه مربیگری‌اش یدک می‌کشید و به اخلاق مدارای در ورزش استان شهرت داشت. وی همچنین سرمربی تیم ملی نانشوانیان ایران بود و با این تیم به قهرمانی آسیا رسید. او طی سالیان اخیر دوران بازنشستگی را سپری می‌کرد و مشغول مداوای بیماری قلبی‌اش بود و سرانجام در روز یازدهم فروردین ۱۴۰۱ درگذشت.

محمد شریف‌زاده (۱۴۰۱-۱۳۱۳) ۱۹ فروردین

زنده‌یاد محمد شریف‌زاده بازیکن سابق تیم ملی والیبالی ایران بود که در طول سال‌های فعالیت ورزشی توانست موفقیت‌های زیادی را برای کشورش به ارمغان آورد. او کاپیتان اسبق تیم ملی والیبالی ایران و نخستین کاپیتان تیم ملی والیبالی ایران که در بازی‌های آسیایی ۱۹۵۸ عضو تیم ملی بود و با این تیم مدال نقره آسیا را بر گردن انداخت، این بازیکن والیبالی پیشکسوت که دوازده مدال نقره بازی‌های آسیایی ژاپن بوده و در این دیدارها به عنوان کاپیتان تیم ملی انجام وظیفه می‌کرد.

حسین غفوری‌زاده (۱۴۰۱-۱۳۳۳) ۱۲ اردیبهشت

حسین غفوری‌زاده قهرمان و پیشکسوت دوومیدانی که سابقه شرکت در المپیک ۱۹۶۰ رم را در کارنامه داشت پس از سال‌ها جنگیدن با سرطان، جان به جان آفرین تسلیم کرد. غفوری‌زاده از جمله قهرمانان دوومیدانی ایران بود که سابقه حضور در بازی‌های المپیک ۱۹۶۰ رم را در مده ۴۰ متر دارد.

مصطفی رستمی (۱۴۰۱-۱۳۲۵) ۵ خرداد

مصطفی رستمی ملی‌پوش سابق بوکس ایران و از مربیان سازنده در استان خوزستان در سن ۷۶ سالگی، پس از سال‌ها تحمل درد ناشی از بیماری، درگذشت. مرحوم رستمی اهل خوزستان و از ملی‌پوشان سابق بوکس ایران و از قهرمانان تیم ملی مسابقات ارتش‌های جهان بود. رستمی همچنین از مربیان سازنده بوکس خوزستان محسوب می‌شود و قهرمانان زیادی را به کشور معرفی کرده بود.

کارنیک مهربیان (۱۴۰۱-۱۳۱۶) ۱۵ خرداد

کارنیک مهربیان، بازیکن باشگاه استقلال در دهه ۴۰، عضو سابق تیم ملی و از موفق‌ترین مربیان تاریخ فوتبال ایران، در سن ۸۵ سالگی در سال ۱۴۰۱ چشم از جهان فرو بست. زنده‌یاد مهربیان بازیکنان متعددی از جمله آندرانیک اسکندریان و کارو حق‌وردیان را به فوتبال ایران معرفی کرد و در دهه ۵۰ عضو کادرفنی تیم ملی ایران بود.

جمشید پاک‌منش ۱۹ خرداد

جمشید پاک‌منش قهرمان پیشین بوکس آسیا و مربی سابق تیم ملی که سال‌ها مسئولیت کمیته اجرایی فدراسیون بوکس را بر عهده داشت، پس از طی کردن یک دوره طولانی بیماری به دیدار باقی‌شتافت. زنده‌یاد جمشید پاک‌منش مدال برنز مسابقات قهرمانی آسیا در سال ۱۹۷۰ و سابقه مربیگری در تیم ملی ایران را در کارنامه خود داشت و اولین مدال آور آسیایی استان مازندران بود.

حسن سلیمان‌زاد ۱۴ مرداد

بازیکن سابق منتخب خوزستان، تیم ملی جوانان ایران، تاج و هخامنش مسجد سلیمان به دلیل بیماری در سال ۱۴۰۱ دارفانی را وداع گفت. سلیمان‌زاد به همراه تیم ملی جوانان با سرمربیگری حشمت‌الله مهاجرانی و بازیکنانی چون غلامحسین پیروانی، حسین فرکی، حمید علیدوستی، سید طاہر موسوی، ابراهیم قاسمیپور، عبدالرزاق خادم‌پیر، مجید بشکار، بهتاش فریبا... و... توانست در مسابقات قهرمانی فوتبال جوانان آسیا در بانکوک تایلند عنوان قهرمانی را به دست آورد.

محمد زهتاب (۱۴۰۱-۱۳۰۶) ۱۵ شهریور

استاد زهتاب، بی‌شک یکی از چهره‌های شاخص و ماندگار ورزش کشور است؛ کسی که بیش از ۷۵ سال به ورزش و زنده‌برداری ایران خدمت کرد. او تنها بازمانده اردوی تیم ملی زنده‌برداری برای اعزام به المپیک ۱۹۴۸ لندن به شمار می‌رفت؛ اردویی که با حضور ۸ زنده‌بردار تیرماه ۱۳۲۷ در دانشکده افسری تهران برگزار شد.

زهتاب سال‌ها به عنوان دبیر فدراسیون و زنده‌برداری فعالیت داشت و با ۵ رئیس فدراسیون کار کرد. به این سوابق باید چندین سال مربیگری و سرمربیگری در تیم ملی را هم اضافه کرد. از جمله شاخص‌ترین دوران فعالیت مربیگری محمد زهتاب به حدفاصل سال‌های ۱۹۶۴ تا ۱۹۷۰ باید اشاره کرد که ابتدا به عنوان دستیار در کنار رگوفسکی لهستانی در المپیک توکیو حضور داشت و سپس به عنوان سرمربی تیم ملی را در بازی‌های آسیایی بانکوک هدایت کرد. زهتاب که خود زنده‌برداری را زیر نظر مستقیم جهان پهلوان محمود نامجو آموزش دیده، بعدها به عنوان کاشف قهرمان اسطوره‌ای زنده‌برداری، محمد نصیری، یکی از کسانی بود که در پرورش این قهرمان نقش داشت. او همچنین سال‌ها به عنوان داور بین‌المللی در عرصه ملی و جهانی قضاوت کرد و در تمام این سال‌ها ارتباط نزدیکی با شاولد و آیان، رؤسای سابق فدراسیون جهانی وزنه‌برداری داشت.

سام فاتحی (۱۴۰۱-۱۳۶۷) ۲۸ مهر

سام فاتحی خلیان پاراگلایدر و اسپید فلایر ۳۴ ساله ایرانی که نزدیک به پانزده سال سابقه پرواز در تمامی زمینه‌های پروازی پاراگلایدر اعم از دونفره و مسافت را داشت، نخستین خلیان واقعی اسپید فلاینگ در ایران محسوب می‌شد. او به عنوان اولین خلیان پاراگلایدر ایرانی در رویداد بین‌المللی مالدیو پرواز کرد و چندین سال از پروازهایش در جشنواره‌های نمایشی اولد نینز فتحیه در ترکیه می‌گذشت. این خلیان پاراگلایدر که در بین سایر ورزشکاران این رشته از محبوبیت بسیار بالایی برخوردار بود، روز سه‌شنبه در حال پرواز با اسپید فلائی بر فراز منطقه اولد نینز در شرایطی که می‌خواست از برخورد پایک پروازکننده دیگر جلوگیری کند، مسیرش را به سمت دیگر تغییر می‌دهد و در لحظه‌ای که می‌خواهد از بین دو درخت عبور کند، در حالی که با سرعتی بالغ بر یکصد کیلومتر بر ساعت در حال پرواز بود، گوشواره اسپید فلائی‌اش به درخت گیر می‌کند و با همان سرعت به سمت یک تخته‌سنگ سرنگون می‌شود. برخورد شدید سام با این تخته سنگ با چنان شدتی رخ داد که او بلافاصله پس از این اتفاق از هوش رفت و با وجود انتقال سریع به بیمارستان، نزدیک به نیم ساعت بعد در اثر ضربه مغزی درگذشت.

محمود بیاتی (۱۴۰۱-۱۳۰۷) ۱۲ آذر

بیاتی متولد ۱۳۰۷ و پچه خیابان بهار در حوالی امجدیه بود و از جوانی همواره با زوبند کاپیتانی را به بازومی بست و با عنوان آقا خطاب می‌شد. بزرگترین افتخار بیاتی قهرمانی بی‌ایران در جام ملت‌های آسیا در سال ۱۹۶۸ است که اولین قهرمانی از سه گانه ایران در این تورنمنت معظم (از ۷۶ تا ۷۴) محسوب می‌شود. همچنین صعود تیم ملی به المپیک مونیخ ۱۹۷۲ با هدایت وی به دست آمده است.

کریم باوی (۱۴۰۱-۱۳۴۳) ۱۶ آذر

ظهر کریم‌باوی در فوتبال ایران به اوایل دهه ۱۳۶۰ بازمی‌گردد، جایی که او با درخششی ناگهانی در تیم فوتبال شاهین، آقای گل رقابت‌های جام باشگاه‌های تهران در سال ۱۳۶۴ شد و پس از حضور پرویز دهداری در تیم ملی بدل به مهره اصلی خط حمله ایران در حضور بزرگان و نامدارانی مثل ناصر محمدخانی، فرشاد پیوس، عبدالعلی چنگیزی، حمید علیدوستی و... شد. این ستاره خوزستانی که با مهاجرت به تهران، پیراهن تهران الف را به تن می‌کرد، پس از شاهین به پرسپولیس آمد و درخشش خود را در جمع سرخپوشان ادامه داد. در حالیکه همیشه دنباره‌اش گفته می‌شد که به دلیل اینکه یک پیش از پای دیگرش کوتاه‌تراست نمی‌تواند به سادگی فوتبال بازی کند. او که بواسطه پرش‌های بلند و ضربات سرکوبنده در فوتبال ایران

بسیار مطرح بود، در دهه هفتاد آرام آرام از فوتبال کناره گرفت و پس از آن دیگر کمتر از او خبری می‌شنیدیم تا در دهه ۱۳۸۰ حضوری ناگهانی در برنامه ۹۰ داشت. کریم باوی زنده اولین گل تیم ملی فوتبال ایران در جام ملت‌های آسیا ۱۹۸۸ در دیدار مقابل قطر است که روی کرنر فرشاد پیوس به دست آمد. در سال‌های آخر عمر، باوی از بی‌توجهی‌ها گله داشت هرچند گروه اندکی از بازیکنان سابق فوتبال همچون اکبر یوسفی، حمید استیلی و... خواستار کمک به باوی برای رهایی از بیماری بودند و تا جایی که میشد نیز به او کمک کردند؛ در روزهای آخر نیز برخی از چهره‌های فوتبالی از جمله علی دایی اسطوره بزرگ فوتبال ایران خواستار رسیدگی فوری به وضعیت او و جراحی وی شده بودند؛ اما به هرروری تلاش‌ها برای بهبود باوی بی‌نتیجه ماند. به هر شکل کریم باوی درگذشت و عمرش پیش از آغاز دهه هفتم زندگی در عزلت و غربیانه به پایان رسید اما نام او در تاریخ به عنوان یکی از اعجاب‌های خاص و بلند پرواز فوتبال ایران ماندگار خواهد ماند.

میرسلاو بلاژیویچ (۱۴۰۱-۱۳۱۳) ۱۹ بهمن

«مری همه مربیان» در ۱۰ فوریه ۱۹۳۵ در تراونیک به دنیا آمد، او خالق یکی از بزرگ‌ترین موفقیت‌های ورزش کرواسی، مدال برنز جهان در سال ۱۹۹۸ است. او تا ۳۳ سالگی با پیراهن دینامو، لوکوموتیو، ساریاویو، زیرگا و در نهایت سبون، فوتبال بازی کرد و سپس تصمیم گرفت در موتیه سوئیس مربی شود. او در سوئیس ماند، هدایت تیم ملی این کشور را برعهده گرفت، اما صعود او در سال ۱۹۷۹ آغاز شد، زمانی که او به ریه‌کا آمد و با این تیم به یک چهارم نهایی جام برندگان جام رسید

فرشید لک (۱۴۰۱-۱۳۳۳) ۱۳ اسفند

فرشید لک، بازیکن سابق تیم‌های نفت مسجد سلیمان، سایپا و نیروی زمینی تهران پس از اینکه چند روز در کما به سر می‌برد جان خود را از دست داد و درگذشت. طبق اعلام خانواده لک، این بازیکن سابق فوتبال در سفر به گناوه به دلیل مصرف کردن یک قهوه مسموم، دچار عارضه شده و مدتی را در کما به سر می‌برد. فرشید لک که به تازگی نیز از دوایج کرده بود، در بیمارستان سلمان فارسی بوشهر بستری شده بود و در این مدت نیز خانواده او خواستار انتقالش به شهر شیراز بودند که در نهایت او در بوشهر جان به جان آفرین تسلیم کرد.

شد، اما با همه شایستگی‌های آن نسل این تیم مغلوب یک بازی عجیب در بحرین شد و از صعود بازماند. بلاژیویچ با وجود تمایل محسن صفایی فراهانی رئیس فدراسیون ایران، قراردادش با ایران را ملغی کرد و کار را به دستیارش برانکو ایوانکوویچ سپرد. مردی که در دوره بعدی صعودی موفقیت‌آمیز به جام جهانی داشت. چیروکه همواره با ادبیات جالب و مصاحبه‌ها می‌ماند یک بار هم در کهنسالی برای اداره مس کرمان به ایران بازگشت که این سفر موفقیت‌آمیز نبود. بلاژیویچ در سال‌های اخیر درگیر بیماری سرطان بود و مرگ خود را از خدا درخواست کرده بود در سن ۸۸ سالگی درگذشت.

محمد رضا میراحمدی، مهدی سعید اوی و حامد مطرودی ۲۰ بهمن

یکی از اتفاقات تلخ سالی که گذشت زلزله سنگین در ترکیه بود، کشوری که ایرانیان زیادی در آن سکونت دارند به خاطر این بلای طبیعی ۳ تن از بهترین بازیکنان فوتبال معلولین ایران را از ما گرفت. بعد از وقوع زلزله ابتدا خبر مفقود شدن این سه بازیکن به گوش رسید، نیروهای تجسس در پی پیدا کردن افراد زیر آوار بودند و خبری از ملی پوشان ایرانی نبود، تا اینکه در نهایت مرگ محمد رضا میراحمدی، مهدی سعید اوی و حامد مطرودی در زلزله ترکیه تأیید شد. نخست پیکر سعید اوی و وساعتی بعد نیز جسم بی‌جان مرحوم میراحمدی از زیر آوار هتل کرچوال ترکیه بیرون کشیده شد.